

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دفترخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اسناد آمایش ۳۱ استان کشور

مُصوب شورای عالی آمایش سرزمین ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

۳.....	سند آمایش استان گلستان.....
۳۶.....	سند آمایش استان گیلان.....
۶۹.....	سند آمایش استان سمنان.....
۹۰.....	سند آمایش استان مازندران.....
۱۲۵.....	سند آمایش استان اردبیل.....
۱۵۱.....	سند آمایش استان آذربایجان غربی.....
۱۷۵.....	سند آمایش استان آذربایجان شرقی.....
۲۰۴.....	سند آمایش استان کردستان.....
۲۳۳.....	سند آمایش استان ایلام.....
۲۵۶.....	سند آمایش استان لرستان.....
۲۸۱.....	سند آمایش استان کرمانشاه.....
۳۰۰.....	سند آمایش استان همدان.....
۳۱۹.....	سند آمایش استان چهارمحال و بختیاری.....
۳۳۵.....	سند آمایش استان خوزستان.....
۳۵۷.....	سند آمایش سرزمین استان اصفهان.....
۳۹۷.....	سند آمایش استان کهگیلویه و بویراحمد.....
۴۲۶.....	سند آمایش استان فارس.....
۴۴۷.....	سند آمایش استان بوشهر.....
۴۷۸.....	سند آمایش استان قم.....
۵۰۱.....	سند آمایش استان البرز.....
۵۱۹.....	سند آمایش استان تهران.....
۵۴۳.....	سند آمایش استان قزوین.....
۵۶۷.....	سند آمایش استان مرکزی.....
۵۹۴.....	سند آمایش استان زنجان.....
۶۲۳.....	سند آمایش استان سیستان و بلوچستان.....
۶۵۴.....	سند آمایش استان یزد.....
۶۸۸.....	سند آمایش استان کرمان.....
۷۲۶.....	سند آمایش استان هرمزگان.....
۷۴۸.....	سند آمایش استان خراسان جنوبی.....
۷۸۲.....	سند آمایش استان خراسان رضوی.....
۸۱۲.....	سند آمایش استان خراسان شمالی.....

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان چهار محال و بختیاری را در افق ۱۴۱۰ در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان چهار محال و بختیاری

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست های جامعه در حوزه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش ها و آرمان های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه ای، شناخت قابلیت ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم انداز توسعه استان می باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص ها و مزیت های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت های آن: چشم انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می شود. چشم انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت های شناسایی شده، شناخت قابلیت ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده نگاری استخراج می شود. مأموریت های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم انداز، بازتاب دهنده جهت گیری ها و تخصص های توسعه استان و عرصه ها یا قلمروهای اولویت دار توسعه استان می باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می تواند پاسخگوی آینده های متعدد ممکن باشد، بدون آن که در برخی آینده ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربرپذیری) در تمامی

سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی (مناطق) استان در قالب گداهای تفصیلی تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد. سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه (بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف (سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پساب و منابع آب شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان چهارمحال و بختیاری به قرار زیر است:

۲-۱۹- اهداف بنیادین

- کارایی و بازدهی اقتصادی
 - گسترش عدالت اجتماعی و کاهش عدم تعادل‌های منطقه‌ای
 - بهبود و حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی
 - ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲۰- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار ملی

- بخش صنعت

زیر بخش های ساخت فلزات اساسی، ساخت ماشین آلات، تجهیزات و ساخت دستگاه های برقی، ریسندگی، بافندگی و منسوجات در قلمرو فضایی شرق استان با تاکید بر شهرستان های بروجن و شهرکرد و صنایع تبدیلی و تکمیلی در کل استان.

- بخش گردشگری

زیر بخش های گردشگری طبیعی، ورزشی، عشایری و سلامت در کل استان

- حمل و نقل

زیر بخش ترانزیت کالا و مسافر در قلمرو فضایی محورهای شهرکرد-بروجن-لردگان

- کشاورزی

زیر بخش های باغداری، دامداری، مرغداری، پرورش کرم ابریشم و زنبور عسل، پرورش ماهی و جنگل داری در کل استان.

- خدمات

زیر بخش های آموزش، بهداشت و مددکاری اجتماعی در کل استان.

تعیین نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار منطقه ای

- کشاورزی

زیر بخش های کشاورزی ارگانیک، دامداری سنتی و صنعتی، کشت گیاهان دارویی در کل استان.

- صنعت و معدن

زیر بخش های معدن، صنایع معدنی و صنایع شیمیایی در قلمرو فضایی شهرکرد، فارسان، کیار، بروجن و لردگان و صنایع دستی در کل استان.

- گردشگری

زیر بخش های گردشگری فرهنگی، مذهبی و تاریخی در کل استان.

- حمل و نقل

زیر بخش های پیوند کانون های زیست و فعالیت در قلمرو فضایی پهنه های مرکزی استان.

۲-۲۱- چشم انداز توسعه استان

استان چهارمحال و بختیاری با برخورداری از سرمایه انسانی و اجتماعی، موقعیت جغرافیایی، تنوع قومی و فرهنگی، حوضه های آبخیز پراهمیت، منابع طبیعی، معدنی و انرژی های تجدیدپذیر و ظرفیت های صنعتی؛ در راستای دستیابی به توسعه پایدار، در افق طرح به عنوان « **سرزمین پاک و آباد** » شناخته شده و دارای ویژگی های برجسته زیر خواهد بود:

جمعیتی سالم، توانمند و فعال، دارای محیط زیستی سالم و مؤثر در توسعه، موفق در مدیریت منابع آب و بهره برداری از انرژی های تجدیدپذیر، مشهور در گردشگری پایدار، برخوردار از جایگاه ممتاز در تحقیق و توسعه و بهره وری در بخش کشاورزی دارای صنعت سبز پرزیت و برخوردار از موقعیت راهبردی در

کریدورهای ارتباطی کشور، متکی بر توزیع بهینه جمعیت و فعالیت و توازن بین منابع و نیازهای آب و خاک با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل.

۲-۲۲- ماموریت‌های توسعه استان

- جمعیتی سالم، توانمند و فعال

بهبود فضای کسب و کار و ارتقای رقابت‌پذیری در دستیابی به اهداف توسعه استفاده خلاقانه از تمام منابع موجود برای دستیابی به نرخ اشتغال متناسب با برنامه‌های توسعه کشور فراهم آوردن زمینه مشارکت حداکثری بخش خصوصی در اقتصاد استان و ارتقای سرمایه اجتماعی طراحی و اجرای برنامه‌های دینی و فرهنگی با هدف پویایی نشاط اجتماعی

- دارای محیط زیستی سالم و مؤثر در توسعه

حفظ و بهبود محیط زیست و منابع طبیعی استان (آبخیزداری، آبخوان‌داری و ...) تعریف نقش و بهره‌برداری از محیط زیست و منابع طبیعی استان به عنوان ظرفیت‌های معیشتی با اولویت جوامع روستایی و عشایری

- موفق در مدیریت منابع آب و بهره‌برداری از انرژی‌های تجدیدپذیر

مدیریت منابع آب با رویکرد برخورداری مناسب از منابع آب‌های سطحی استان در سقف آب قابل برنامه ریزی افزایش شاخص بهره‌وری آب در فعالیت بخش‌های مختلف اقتصادی توسعه در حوزه تولید و عرضه انرژی‌های حاصل از منابع تجدیدپذیر

- مشهور در گردشگری پایدار

ارتقای شاخص رقابت‌پذیری در گردشگری افزایش سهم ارزش افزوده کسب و کارهای خدماتی در حوزه گردشگری

- برخوردار از جایگاه ممتاز در تحقیق و توسعه و بهره‌وری بخش کشاورزی

افزایش راندمان تولید در محصولات متنوع بخش کشاورزی تحقیق و توسعه در شیوه‌های پرورش دام و طیور و شیلات بدون آسیب به پایداری محیط زیست توسعه محصولات و فراورده‌های سالم و ارگانیک در بخش کشاورزی تحقیق و توسعه برای تولید و عرضه مناسب گیاهان دارویی و داروهای گیاهی

- دارای صنعت سبز و پرمزیت

فعال کردن ظرفیت‌های تولید صنعتی موجود به ویژه در گروه‌های صنعتی منسوجات، ماشین‌آلات، کانی غیرفلزی و فلزات اساسی

استانداردسازی تولیدات صنعتی و کشاورزی استان با رویکرد صادرات

برندینگ و عرضه کالا و خدمات استان با تأکید بر فناوری اطلاعات

توسعه صنعتی هم‌سو با مزیت‌های نسبی و محیط زیست و منابع طبیعی استان

استفاده از مزیت‌های معدنی استان هم‌سو با سایر بخش‌های توسعه‌ای استان

- برخوردار از موقعیت راهبردی در کریدورهای ارتباطی کشور

توسعه کریدورهای ارتباطی استان با استفاده از تمام ظرفیت‌ها در سطوح استانی، منطقه‌ای و ملی

- **توزیع بهینه جمعیت و فعالیت**

اصلاح ساختار شبکه سکونتگاهی با تقویت نقش نقاط شهری و روستایی
توسعه پدافند غیرعامل و ایجاد آمادگی برای مقابله با بحران‌های طبیعی و سوانح

- **توازن بین منابع و نیازهای آب و خاک**

توجه به توان سرزمینی استان در تدوین برنامه‌های توسعه بخشی

۲-۲۳- راهبردهای پابرجا

- توسعه و تنوع بخشی به فعالیت‌های اقتصادی با توجه به توانمندی در مزیت‌ها و نقش‌های هر سکونتگاه
- بسط استانداردهای صادراتی در تولید محصولات غذایی، آشامیدنی و دارویی
- تمرکز بر تولید اقلام کشاورزی دارای مزیت (بادام، آلبان، دام و ...) با توجه به توان‌های محیطی
- ایجاد بازارهای مالی جدید به منظور کاهش خروج سرمایه و جذب سرمایه‌های جدید
- ارتقای کارایی عوامل تولید (نیروی انسانی، سرمایه، فناوری، نهاده‌ها و ...)
- توسعه فعالیت‌های مرتبط با فراآوری کانی‌های معدنی دارای مزیت، محصولات غذایی و آشامیدنی
- سالم و ارگانیک و تولید داروهای گیاهی
- حمایت از تولید (بیمه، صندوق سرمایه‌گذاری و ...)
- توسعه، تقویت و معرفی بازار محصولات و خدمات استان با استفاده از برند استان
- توسعه و تقویت گردشگری پایدار متناسب با قابلیت‌ها و مزیت‌های استان
- تعادل بخشی به فعالیت‌های اقتصادی وابسته به مراتع و جنگل‌ها با توجه به ظرفیت آن‌ها
- تکمیل زنجیره تولید در کانون‌های صنعتی مستقر بر محورهای توسعه
- توسعه چند مرکزی استان با ارتقاء نقش و جایگاه کانون‌های مهم شهری
- تعادل بخشی به شبکه سلسله مراتبی سکونت‌گاهی از طریق توسعه زیرساخت‌ها و ارتقای سطح خدمات
- حمایت و تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری
- تقویت شبکه‌های حمل و نقلی استان در راستای محورهای توسعه‌ای
- تسریع در احداث و بهره‌برداری از شبکه ریلی در استان
- افزایش سطح رفاه اجتماعی (اشتغال، درآمد، خدمات و ...) به منظور کاهش مهاجرت و خروج سرمایه
- توزیع متناسب زیرساخت و خدمات
- افزایش سهم از منابع ملی با تأکید بر تأمین عدالت اجتماعی
- ارتقاء سطح خدمات در مراکز ثانویه استان متناسب با جمعیت حوزه نفوذ هر یک
- زمینه‌سازی برای ایفای نقش ناحیه شهری-صنعتی شهرکرد در منطقه
- جلوگیری از ادغام شهرهای پیرامونی در شهرکرد و رشد بی‌رویه آن

- توسعه زیرساخت‌ها و خدمات در نقاط سکونت گاهی دارای نقش گردشگری با نگاه ویژه به موضوع گردشگری
- جلوگیری از آلودگی منابع آب و تکمیل و تجهیز شبکه‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب با استفاده از سرمایه‌گذاری‌های عمومی و دولتی
- رعایت سهم محیط زیست از منابع آب استان در سقف آب قابل برنه ریزی ابلاغی
- تولید انرژی از منابع تجدید پذیر و پاک
- کاهش هدررفت منابع (آب، خاک و انرژی) در راستای توسعه پایدار
- توسعه فعالیت‌های مربوط به آبخیزداری و آبخوانداری

۲-۲۴- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- قلمروهای تثبیت شده سکونت و فعالیت که شامل محدوده‌های شهری، روستایی، نظامی، فرودگاه، نواحی صنعتی و اراضی کشاورزی موجود در سازمان فضایی استان است. در نواحی شرقی، مرکزی و جنوبی استان از تراکم بیشتری برخوردار هستند.
- قلمروهایی که از توان بالایی برای ایجاد و توسعه مراکز سکونت و فعالیت برخوردار هستند بیشتر در لبه شرقی استان گسترش دارد. در کل نزدیک به ۱۰ درصد از سطح استان برای استقرار جمعیت در نظر گرفته شده است.
- عرصه اولویت‌دار توسعه سکونتگاه‌های استان (کانون‌های روستایی، روستا شهری و شهرهای بسیار کوچک) شامل شهرستان‌های سامان، کوهرنگ، بن، اردل، فارسان و کیار است. افزون بر این، برای توسعه کانون‌های شهری کوچک شهرستان‌های شهرکرد، لردگان و اردل از اولویت بیشتری برخوردارند و شهرستان بروجن بیشترین اولویت را برای توسعه کانون‌های شهری متوسط و بزرگ خواهد داشت.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

- در خصوص فعالیت‌های کشاورزی اولویت نخست اراضی کشاورزی موجود استان است که مساحت و تراکم آن‌ها از شرق به غرب کاهش می‌یابد.
- اولویت دوم اراضی هستند که بالاترین توان را برای کشاورزی به خصوص کشت آبی دارند. این قلمروها (اراضی) در مجاورت دشت‌های شرقی استان قرار گرفته است.
- اولویت سوم نیز شامل پهنه‌هایی است که توان کمتری برای توسعه کشاورزی دارند اما همچنان کشت آبی در آن‌ها میسر است.
- بر اساس تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه فعالیت های بخش کشاورزی، قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت زراعت در شهرستانهای لردگان، کیار، فارسان، سامان، بروجن، بن و اردل، زیر بخش باغداری در قلمرو

فضایی کیار، سامان، شهر کرد و بن؛ زیربخش پرورش دام و طیور در قلمرو فضایی فارسان، کوهرنگ، شهر کرد، بروجن، اردل و کیار و زیربخش آبریز پروری در قلمرو فضایی کوهرنگ، کیار و لردگان قرار گرفته است.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

- اولویت نخست را اراضی تثبیت شده شامل شهرک ها و نواحی صنعتی، کارگاه ها، کارخانه ها و معادن در حال فعالیت یا آماده بهره برداری تشکیل می دهد.
- اولویت دوم توسعه فعالیت های صنعتی در جنوب و شرق استان که از مزیت های نسبی بیشتری برخوردار است قرار گرفته است.
- عرصه های اولویت دار توسعه صنایع کوچک و متوسط (کارگاهی) در شهرستان های فارسان، کیار، لردگان، بن و سامان و صنایع بزرگ و پایه (صنایع مادر) در شهرستان های شهر کرد، بروجن و لردگان و صنایع دستی، تبدیلی و تکمیلی در کل استان خواهد بود.
- در بخش توسعه فعالیت های معدنی، قلمرو سنگ های تزئینی در شهرستان های فارسان و لردگان؛ سنگ لاشه در شهرستان شهر کرد؛ سنگ آهک در شهرستان های بروجن و فارسان؛ سنگ گچ در شهرستان های کیار و لردگان؛ خاک نسوز در شهرستان کیار و سیلیس در شهرستان های کوهرنگ و لردگان است.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش گردشگری

- عرصه های طبیعی استان شامل تالاب ها، دشت ها و جنگل ها با رعایت الزامات زیست محیطی بعنوان گردشگری طبیعی

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش خدمات

- شهرستان های شهر کرد و بروجن به عنوان عرصه های اولویت دار توسعه خدمات برتر (توسط بخش غیردولتی و در زمینه های مالی، بیمه ای، حمل و نقل، فنی و مهندسی، ارتباطات و غیره) و سایر شهرستان ها در خدمات عمومی (آموزش، سلامت، مددکاری اجتماعی و غیره).
- شهرستان های کوهرنگ، سامان، کیار، فارسان، شهر کرد و بروجن برای توسعه فعالیت های گردشگری، شهرستان های اردل، کوهرنگ، کیار و لردگان برای توسعه فعالیت های حفاظت (گستره ای از فعالیت ها شامل جنگل کاری، مرتع داری، حفاظت از پهنه های محیط زیست).

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت و فعالیت

محدودیت ها و ممنوعیت های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت به دلیل شیب زمین

- بیش از ۶۶ درصد از مساحت استان در کلاس شیب بیش از ۲۵ درصد قرار دارد. شیب های بالای ۲۵ درصد (فاقد توجیه اقتصادی) در نواحی غربی از شمال تا جنوب امتداد دارند و بخشی از آن تا نواحی مرکزی استان گسترش یافته است.

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت به دلیل احتمال وقوع زلزله

در مجموع ۹۰ درصد از جمعیت شهرنشین شهرستان اردل و تمامی جمعیت شهرنشین شهرستان‌های کیار و فارسان در پهنه با خطر بسیار زیاد قرار دارند. شهرهای نسبتاً بزرگتر استان مانند شهرکرد، بروجن و لردگان در پهنه با خطر زیاد قرار دارند.

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت به دلیل احتمال وقوع سیل

مناطق و قلمروهای شش‌گانه سیل‌گیر در استان شامل اراضی پایاب دشت جونقان، اراضی محدوده مرغزار شهرکرد، حاشیه تالاب گندمان، پایاب دشت خانمیرزا، پایاب تالاب چغاخور و پایاب دشت سفیددشت در تنگ دهنو است.

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت به دلیل مجاورت کمی و کیفی با حریم رودخانه

بیشترین جمعیت شهری در معرض خطر سیل در شهرستان بروجن (۴۹ درصد) و پس از آن در شهرستان فارسان (۲۳ درصد) قرار دارد. رعایت حریم کمی و کیفی رودخانه‌ها در پهنه‌های فضایی استان الزامی است.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی

حدود ۳۳ درصد از مساحت اراضی زراعی و باغی استان در حاشیه رودخانه‌ها و در حریم آن‌ها واقع شده‌اند لذا در صورت وقوع سیل، ممکن است بخشی از اراضی کشاورزی استان دچار آب‌گرفتگی شود. افزون بر این تعدادی از سدهای استان در محدوده اراضی کشاورزی قرار دارند و بخشی از سطح زیر کشت را زیر آب می‌برند. بنابراین اراضی کشاورزی در محدوده و حریم سدها دارای محدودیت فعالیت می‌باشند.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- در شرق و جنوب استان پهنه‌های با توان بالای کشاورزی، دارای محدودیت فعالیت‌های صنعتی هستند.
- از بین معادن استان، معدن سنگ لاشه سرخ‌دوش و معدن مرمریت گردوسفلی در شهرستان کوهرنگ در حریم سد و روخانه قرار دارند.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان چهارمحال و بختیاری به قرار زیر است:

۳-۱- تخصیص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

- شهرستان اردل در توسعه روستایی و روستا شهر، توسعه شهری کوچک، زراعت، پرورش دام و طیور، آبی‌پروری، صنایع کوچک و متوسط، خدمات عمومی، گردشگری و حفاظت
- شهرستان بروجن در توسعه شهری متوسط و بزرگ، زراعت، پرورش دام و طیور، صنایع بزرگ و پایه، خدمات برتر و گردشگری و خدمات بازرگانی
- شهرستان بن در توسعه روستایی و روستا شهر، زراعت، باغداری، صنایع کوچک و متوسط، خدمات عمومی، گردشگری و حفاظت
- شهرستان سامان در توسعه روستایی و روستا شهر، زراعت، باغداری، صنایع کوچک و متوسط، خدمات عمومی و گردشگری.

- شهرستان شهرکرد در توسعه شهری کوچک، توسعه شهری متوسط و بزرگ، زراعت، پرورش دام و طیور، صنایع بزرگ و پایه، خدمات برتر و گردشگری
- شهرستان فارس در توسعه روستایی و روستا شهر، زراعت، پرورش دام و طیور، صنایع کوچک و متوسط، خدمات عمومی، گردشگری.
- کوهرنگ در توسعه روستایی و روستا شهر، پرورش دام و طیور، آبیاری پروری، صنایع کوچک و متوسط، خدمات عمومی، گردشگری، حفاظت
- شهرستان کیار در توسعه روستایی و روستا شهر، زراعت، باغداری، پرورش دام و طیور، آبیاری پروری، صنایع صنایع کوچک و متوسط، خدمات عمومی، گردشگری، حفاظت
- شهرستان لردگان در توسعه شهری کوچک، زراعت، آبیاری پروری، صنایع بزرگ و پایه، خدمات عمومی، گردشگری، حفاظت

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

- افزایش سطح رفاه اجتماعی (اشتغال، درآمد، خدمات و ...) به منظور کاهش مهاجرت و خروج سرمایه با اولویت‌دهی به مناطق کمتر توسعه یافته
- توزیع متناسب زیرساخت و خدمات و تعادل بخشی به شبکه سکونتگاهی
- افزایش سهم از منابع ملی با تأکید بر تأمین عدالت اجتماعی
- سامان‌دهی ناحیه‌های سکونت - فعالیتی در جهت تعادل‌های درونی و ایفای نقش ملی و منطقه‌ای
- تقویت سرمایه‌های فرهنگی، افزایش رواداری اجتماعی و رفع تعارضات قومی
- ارتقاء زیست‌پذیری مناطق عشایری و افزایش رضایت از زندگی عشایر
- حمایت و تشویق بخش غیردولتی به سرمایه‌گذاری
- بهره‌برداری از حداکثر ظرفیت‌های کریدورهای ارتباطی ملی
- توسعه صادرات در محصولات دارای مزیت
- تنوع بخشی به بازارهای مالی به منظور کاهش خروج سرمایه و جذب سرمایه‌های جدید
- ارتقای کارایی عوامل تولید (نیروی انسانی، سرمایه، فناوری، نهاده‌ها و ...)
- توسعه و معرفی برند استان
- توسعه گردشگری مبتنی بر طبیعت از طریق تقویت زیرساخت‌ها، فعالیت‌ها و محصولات
- حمایت از توسعه و تقویت صنایع دستی
- رعایت اصول پدافند غیرعامل در توسعه
- توسعه فعالیت‌های اقتصادی دانش‌بنیان در حوزه‌های دارای مزیت
- تکمیل زنجیره تولید و ارزش
- بهره‌برداری از فرصت‌های اقتصادی پهنه‌های جنگلی، مرتعی و تحت مدیریت متناسب با ظرفیت‌ها

- اولویت‌دهی به اراضی خالی شهرک‌ها و نواحی صنعتی در گسترش فعالیت‌های صنعتی استان
- بهره‌برداری از منابع تجدید پذیر و پاک در جهت کاهش ناپایداری تولید انرژی
- مدیریت منابع آب و تعادل بخشی به مصارف آب با توجه به منابع
- کاهش هدررفت منابع (آب، خاک و انرژی) در راستای توسعه پایدار
- توسعه فناوری‌های پاک در فعالیت‌های اقتصادی
- تامین منابع به منظور حفظ و بهبود محیط زیست از طریق جلب مشارکت نهادهای اجرایی
- تقویت نقش اقتصادی محورهای آبی
- حفظ و تقویت زیست‌پذیری طبیعی
- سازمان‌دهی نظام تصمیم‌گیری در مدیریت توسعه استان
- کاهش بخشی‌نگری و ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌های استان از طریق استمرار فعالیت کمیته‌های تخصصی کارگروه آمایش
- افزایش تعامل و جلب مشارکت استان‌های همجوار در راستای اهداف آمایش ملی (آب، مهاجرت، فعالیت، منابع طبیعی، ارتباطات و ...)
- تقویت نقش شوراهای کارگروه‌های تخصصی در سیاست‌گذاری و نظارت بر اجرا و تسری آن به سطوح شهرستانی

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه‌یافتگی

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها و زیربنایی

- ارتباط کانون‌ها و پهنه‌های جمعیت و فعالیت در نواحی شمال‌شرقی و شرق استان چهارمحال و بختیاری
- با استان اصفهان از طریق احداث خطوط ریلی
- اتصال استان به خطوط سراسری راه آهن از طریق راه آهن سراسری اصفهان-چهارمحال و بختیاری-خوزستان
- توسعه و تقویت منطقه هاب و ارتباطات هوایی استان از طریق توسعه زیرساختی فرودگاه بین‌المللی شهرکرد
- ارتقاء شبکه اصلی راه‌های استان به سطح بزرگراهی و ارتقاء کریدور ارتباطی بافت-مسجد سلیمان به بزرگراه
- طراحی شبکه آزادراهی با استان اصفهان از مبادی سفیددشت و سامان
- احداث راه‌های اصلی از فارسان به دشتک، چلگرد به صمصامی، شلمزار به سفیددشت و سرخون به لردگان به جهت افزایش درجه شبکه راه‌ها و تسهیل ارتباطات
- پهنه مستعد جهت توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی تجدید پذیر (باد) در دامنه جنوبی ارتفاعات مشرف به دشت‌های استان و توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی تجدید پذیر (خورشیدی) در پهنه شمال و شرق استان

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- کلان پهنه‌هایی که صرفاً ویژگی استقرار فعالیت‌های کشاورزی را در استان دارند در منطقه یک (شامل شهرستان‌های شهرکرد، بن و سامان) وجود دارد و تنها پهنه‌ای که به صرف فعالیت‌های جنگلداری اختصاص داده شده و برای استقرار سایر فعالیت‌ها مناسب نیست در منطقه سه (شهرستان‌های فارسان، کیار، اردل و کوهرنگ) قرار گرفته است. به لحاظ شرایط خاص توپوگرافی و شیب زیاد زمین، فعالیت‌های جنگلداری در لبه غربی و جنوبی استان حائز بیشترین شرایط است. افزون بر این، ارتفاعات و ناهمواری‌های پیرامون استان بیشتر به فعالیت‌های مرتعداری اختصاص یافته و در هر سه منطقه وجود دارد هر چند که به دلیل ویژگی‌های طبیعی سهم مناطق دو (شامل شهرستان‌های بروجن و لردگان) و سه (شهرستان‌های فارسان، کیار، اردل و کوهرنگ) بیشتر است.
- خوشه‌های کشاورزی گردو و بادام در قلمرو سامان و بن؛ خوشه عسل در کوهرنگ و کیار؛ خوشه دامداری سنتی و صنعتی در سامان، شهرکرد و کوهرنگ؛ خوشه شیلات در کوهرنگ، اردل، کیار و لردگان؛ خوشه شهرک گلخانه در شهرکرد، بروجن و لردگان؛ خوشه برنج در لردگان، و خوشه انار در اردل و خوشه گیاهان دارویی در پهنه استان

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- مناطق مستعد فعالیت‌های صنعتی در شهرک‌های صنعتی (موجود) شهرکرد، بروجن و لردگان
- تمرکز ماده معدنی خاک نسوز در شهرستان کیار و معادن سنگ آهک در شهرستان‌های بروجن و فارسان است و سایر شهرستان‌ها تخصصی ندارند.

مناطق مستعد توسعه خدمات و گردشگری

- سطح اول در بسیاری از خدمات برتر به شهرکرد تعلق خواهد گرفت. شهرکرد در خدمات برتر آموزشی، سلامت، فرهنگی، بازرگانی و لجستیک در سطح اول قرار می‌گیرد و می‌تواند در سطح منطقه به ارائه خدمات بپردازد. این شهرستان در ارائه خدمات برتر ورزشی در سطح دوم قرار دارد و کارکرد آن استانی و ناحیه‌ای است.
- با توجه به ویژگی‌های طبیعی و اقلیمی ناحیه شمال غرب استان، محل استقرار خدمات برتر ورزشی و گردشگری در بالاترین سطح در شهر چلگرد است. کارکرد چلگرد جهت ارائه خدمات برتر ورزشی و گردشگری حتی از سطح منطقه نیز فراتر رفته و به سطح ملی خواهد رسید.
- بروجن در ارائه خدمات برتر آموزشی، فرهنگی و بازرگانی و لردگان در سلامت و گردشگری در سطح دوم قرار دارند. فارسان نیز در ارائه خدمات برتر آموزشی، فرهنگی و سلامت در سطح سوم قرار گرفته است.
- شهرستان اردل در خدمات گردشگری در سطح دوم و شلمزار نیز در ارائه خدمات بازرگانی در سطح سوم قرار دارد.

- خدمات برتر فرهنگی و اجتماعی شامل موزه و مرکز فرهنگی، فرهنگسرا و مرکز فرهنگی (سطح اول) در عملکرد فراستانی در قلمرو شهرستان شهرکرد و در سطح دوم با عملکرد استانی در قلمرو شهرستان بروجن و در سطح سوم با عملکرد ناحیه ای در قلمرو سایر شهرهای استان است.
- مناطق نمونه گردشگری در استان (تالاب چغاخور، چشمه سیاسرد، پل زمانخان، امامزاده حمزه علی، منطقه شیدا، چمن گلی، شلیل، دیمه، سراب، ده چشمه، ارمند، ده بارز، بهشت آباد، تالاب گندمان و شهریار) و مناطق مستعد بوم گردی طبیعی در پهنه استان خواهد بود.
- روستاهای هدف گردشگری به عنوان گردشگری روستایی ایفای نقش خواهند کرد.

مناطق مستعد توسعه بازرگانی

- ایجاد شهر لجستیک شهرکرد با مجموعه ای از امکانات زیربنایی مانند فرودگاه، ایستگاه راه آهن، پایانه های بار و مسافر، و مراکز نگهداری و دپوی کالا و بار، سردخانه ها و سیلوها از طریق اتصال به شبکه ریلی اصفهان
- توسعه زیرساخت فعالیت های بازرگانی استان با ایجاد بندر خشک در شهرستان بروجن
- توسعه خدمات حمل و نقل و انبارداری استان از طریق اتصال به شبکه ریلی اصفهان-خوزستان

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

- الگوی کلی استقرار جمعیت در استان چهارمحال و بختیاری از یک شبکه سلسله مراتبی پنج سطحی در استقرار مراکز سکونت گاهی برخوردار است:
- سطح اول نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی: این سطح مربوط به شهرکرد است که با چند سکونتگاه اطراف خود تشکیل ناحیه سکونتی- فعالیتی شهرکرد را داده است. شهر و پهنه شهرکرد با کارکرد ملی زمینه استقرار اصلی جمعیت و خدمات وابسته به آن را فراهم ساخته است.
 - سطح دوم نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی مربوط به ۴ شهر بروجن و لردگان در منطقه دو و فارسان و شلمزار در منطقه سه است که کارکرد منطقه ای برعهده خواهند داشت.
 - سطح سه نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی سه کانون بن، سامان و فرخ شهر با سطح سه زمینه استقرار جمعیت در این منطقه را فراهم ساخته اند. ساختار ضعیف شبکه سکونتگاهی در ناحیه غربی استان نیز موجب شده تا زمینه تبدیل شهرهای چلگرد و اردل به سطح سه با کارکرد ناحیه ای فراهم آید.
 - سطح چهارم نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی: کارکرد این سطح از کانون های سکونتگاهی ویژگی دوگانه ناحیه ای- محلی دارد. در منطقه یک، شهرهای سورشجان، کیان و هفشجان این نقش را بر عهده دارند. در منطقه دو بلداجی، آلونی، سردشت و مال خلیفه در سطح چهار هستند هر چند که در پهنه بروجن، فرادنبه و سفیددشت نیز در این سطح قرار گرفته اند. در منطقه سه برنامه ریزی، شهرهای بازت، باباحیدر، دشتک، ناغان، جونقان و سرخون قرار دارند. وجود ۲ شهر جونقان و باباحیدر در این سطح به ارتقا فارسان به عنوان پهنه سکونتی- فعالیتی کمک خواهد رساند.

- سطح پنجم مراکز سکونتگاهی عمدتاً شامل نقاط شهری بسیار کوچک استان (روستا-شهرها) و کانون‌های اصلی روستایی است که وظیفه تکمیل شبکه سلسله مراتبی را برعهده دارند سکونتگاه‌های این سطح کارکرد محلی خواهند داشت. شهرهای این سطح عبارتند از: نقنه، پردنجان، گندمان، گهرو، گوجان، طاقانک، سودجان، دستنا، چلیچه، وردنجان، کاج، نافچ، هارونی، منج، صمصامی، دستگرد امامزاده، بوگر، شیخ شبان، هوره، آورگان، سرآقاسید و چنارمحمودی.

ماده ۴- برنامه‌های اجرایی آمایش استان چهارمحال و بختیاری به قرار زیر است:

بازرگانی

برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب‌ها، کریدورها و ...) برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه‌ها، زنجیره‌ها و شبکه‌های بازرگانی برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز

صنعت و معدن

برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات موردنیاز توسعه معادن برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی برنامه ارتقای بهره‌وری صنایع (مصرف بهینه آب، حامل‌های انرژی و...) برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی برنامه ارتقای بهره‌وری معادن (شناسایی قابلیت‌های معدنی جدید، جذب فناوری‌های نوین و ...)

کشاورزی و امنیت غذایی

برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت برنامه بازسازی و تکثیر آبریان برنامه تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی برنامه توسعه کشت و صنعت برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، تشکلات و بهره‌برداران کشاورزی برنامه هوشمندسازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان مدیریت صادرات محصولات کشاورزی

آب

برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف برنامه مدیریت تقاضای آب

محیط زیست و منابع طبیعی

برنامه حفاظت خاک

برنامه آبخیزداری و آبخوانداری

برنامه احیاء و بهره برداری پایدار از مراتع و جنگلها

حفاظت و احیاء زیست بوم های آبی

حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی

انرژی

برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدیدپذیر

برنامه بهسازی، نوسازی و نظارت بر شبکه های انتقال و توزیع انرژی

حمل و نقل

برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل هوایی

برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل

برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده ای

برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

برنامه توسعه فناوری های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و فعالیت های مجازی

برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فناوری

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاهها

برنامه ساماندهی عشایر

برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاهها (شهری، روستایی)

برنامه ساماندهی کیفیت محیطی سکونتگاهها

برنامه توسعه زیرساختی و خدماتی در خصوص سکونتگاههای شهری و روستایی

فرهنگ و هنر

برنامه تقویت و حفظ آداب و رسوم و سُنن فرهنگی

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

برنامه بهینه سازی و توسعه زیر ساخت های گردشگری

برنامه توسعه گردشگری طبیعی

برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری

برنامه توسعه گردشگری سلامت

برنامه توسعه گردشگری تاریخی- فرهنگی

برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی

برنامه حفظ و احیای بناها، بافت ها و محوطه های تاریخی استان

آموزش، علم و فناوری

برنامه توسعه و انطباق فعالیت دانش بنیان با مزیت سنجی منطقه‌ای

برنامه ماموریت گرایی (محوری) دانشگاهها با مزیت‌های استانی

سرمایه اجتماعی

برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر

برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی - اجتماعی

تربیت بدنی

برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران

برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناسایی تهدیدات و مصون‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و

کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و

پدافند غیرعامل)

برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)

برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی

برنامه اشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و

اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

اقتصاد و سرمایه گذاری

برنامه تسهیل و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت‌ها

برنامه توسعه اشتغال و کارآفرینی

مدیریت نهادی

برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح و تقویت سیاست گذاری مبتنی بر طرح آمایش سرزمین

برنامه تهیه اسناد، برنامه‌ها، طرح‌ها و مطالعات مورد نیاز ارتقا کیفیت سیستم مدیریت و نظام حکمرانی

برنامه اصلاح و تقویت نهادی دولت

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ۶- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و

مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورای عالی

آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ - که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب

قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و

حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استانها را به شورایعالی ارائه می دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.